

Se sändlista

Beslut om gränser, syfte, föreskrifter och skötselplan för Fjällmossens naturreservat i Norrköpings kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken att det område inom fastigheterna Kolmården 6:1 och Östkinds häradsallmänning S:1 som markerats på bifogad karta (bilaga 1) skall utgöra naturreservat med syfte, föreskrifter och skötselplan enligt nedan.

Länsstyrelsen upphäver med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken föreskrifter i beslut avseende Fjällmossens naturreservat daterade 1999-06-23, dnr. 2310-5712-91 då detta beslut vinner laga kraft.

Syftet med reservatet

Syftet med reservatet är att bevara och utveckla ett mångformigt myrkomplex med intilliggande skogar med innehåll av alla de komponenter som är viktiga för bevarandet av en stor biologisk mångfald med inslag av hotade, sällsynta och minskande arter. Här i ryms många arter i de öppna våtmarksmiljöerna liksom arter knutna till olika störningsregimer liksom till naturskogsartad skog. Området ska vara tillgängligt för det rörliga friluftslivet liksom för vetenskaplig forskning.

Syftet med naturreservatet är även att utpekade livsmiljöer och arter enligt Natura 2000 skall uppnå eller bibehålla ett gynnsamt tillstånd.

Syftet ska nås genom återställande av hydrologin i dikade delar av myren, röjning av igenväxning och försiktigt minskande av gran i lövskog, naturvårdsbränning och restaureringsåtgärder i delar av barrskogen. Andra delar av barrskog och övrig myr lämnas för fri utveckling och marken skyddas mot ingrepp. För att nå syftet med friluftslivet ska parkering och vandringsled underhållas och en ny utsiktsplattform ska anläggas.

Föreskrifter

A. Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det, utöver vad som annars gäller, inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
2. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
3. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;
4. jaga fågel;
5. framföra motordrivna fordon. Undantag gäller för sakägare på angiven väg och drivningsväg (beslutskartan, bilaga 1) samt vid uttransport av fällt vilt; undantag gäller även för anläggande av skidspår som dock ej får ske senare än 28 februari under första halvåret årligen
6. uppföra byggnad, mast, vindkraftverk, luft- eller markledning, brygga eller annan anläggning;
7. anordna upplag;
8. gräva upp växter eller ändra florans eller faunans sammansättning genom införande av för området nya arter;

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

9. uppföra anläggning för det rörliga friluftslivet

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare att, utan ytterligare ersättning, och innehavare av särskild rätt till fastigheterna, tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser
2. naturvårdsbränning
3. åtgärder av engångskaraktär för att gynna lövträd och skapa ved och variation i ensartade bestånd

4. Åtgärder för återställande av områdets hydrologi
5. Röjning av igenväxning
6. Iordningställande, markering och underhåll av vandringsled, skidspår, vindskydd fågelplattform och anläggning av parkeringsplats samt uppförande av informationstavlor. Även ytterligare någon anläggning kan komma att bli aktuell i framtiden.

C. Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, föreskriver Länsstyrelsen om rätten att färdas och vistas inom reservatet, att det utöver vad som annars gäller, inte är tillåtet att:

1. köra eller parkera motordrivna fordon
2. tälta eller ställa upp husvagn
3. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur
4. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar
5. plocka växter eller växtdelar med undantag för bär och matsvamp
6. på ett störande sätt utnyttja radio, bandspelare, musikinstrument eller dylikt
7. störa djurlivet genom att t ex klättra i boträd eller samla ryggradslösa djur
8. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla
9. göra upp eld

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

10. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet
11. bedriva försäljning eller annan verksamhet i kommersiellt syfte

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att för sin räkning vidta de åtgärder som erfordras för reservatets långsiktiga vård och som framgår av föreskrifterna B 1-6 ovan. Föreskrifterna ska inte hindra att anläggningar för det rörliga friluftslivet uppförs efter tillstånd av Länsstyrelsen. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för ägare och innehavare av särskild rätt att flytta på träd som

fallit över väg A eller drivningsväg B markerade på beslutskartan, bilaga 1. Träden ska läggas inom reservatet. Sakägare får även underhållsröja på beslutskartan markerad drivningsväg B.

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 2.

Förvaltare för naturreservatet skall vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för utvidgning av Fjällmossens naturreservat samt komplettering av beslut om Fjällmossens naturreservat

Fjällmossen utgör en utomordentligt värdefull och skyddsvärd naturmiljö med få motsvarigheter i länet. Området utgörs av ett stort och relativt orört myrkomplex som domineras av ovanligt stora, orörda topogena kärr. Även mosaikblandmyr, svagt välvda mossar, en större göl och gungflyn ingår i komplexet. I den omgivande skogsmarken på uddar och holmar återfinns relativt stora arealer gammelskog med bl a arter som vittnar om lång kontinuitet. De gammelskogsområden som naturreservatet utvidgas med i och med detta beslut hyser mycket skyddsvärd skog med ett antal sällsynta arter.

Myrkomplexet är ovanligt stort och orört för den naturgeografiska regionen och innehåller flera representativa myrtyper. Området hyser ett stort antal karakteristiska växt- och djurarter.

Fjällmossen är utpekad som riksintresse för naturvården och ingår också i nätverket Natura 2000 inom den Europeiska Unionen.

Området bör särskilt skyddas på grund av dess mycket höga biologiska värden.

Natura 2000

Reservatet är till största delen ett Natura 2000-område med namnet Fjällmossen och sitekod SE0230157. Följande habitat och arter enligt EU:s art- och habitatdirektiv är kända från området:

7140 Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn	371 ha
7160 Mineralrika källor och källkärr	0,6 ha
9010 *Västlig taiga	111 ha
91D0 *Skogbevuxen myr	80 ha
3160 Dystrofa sjöar och småvatten	7,5 ha

Regelbundet förekommande arter enligt fågeldirektivet

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*
Nattskärra *Caprimulgus europaeus*
Orre Tetrao *tetrix tetrix*
Spillkråka *Dryocopus martius*
Tjäder Tetrao *urogallus*
Törnskata *Lanius collurio*
Trana *Grus grus*
Trädläarka *Lullula arborea*

Länsstyrelsen bedömer att Natura 2000- områdets tillstånd kommer att gynnas av, och utgör grund för, det nya syftet, föreskrifter och den skötsel som därav följer.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken skall densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att utvidgningen och kompletteringen av Fjällmossens naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att utvidgningen och kompletteringen av Fjällmossens naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordning om konsekvensutredning vid regelgivning 2007:1244, i den omfattning det behövs göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § inte ger negativa konsekvenser för vistelse och färd i naturreservatet utöver vad som är brukligt enligt allemansrätten. Ordningsföreskrifterna skall samtidigt leda till att reservatets syfte uppnås.

Miljö kvalitetsmål

Utvidgningen av naturreservatet är en del av uppfyllandet av miljö kvalitetsmålen ”Levande skogar” och ”Ett rikt växt och djurliv” om vilket Sveriges riksdag och regering beslutat.

Ärendets handläggning

I samband med avverkningsanmälningar i direkt anslutning till Natura 2000-området och det befintliga naturreservatet Fjällmossen konstaterade Länsstyrelsen ett par bestånd med gammal barrskog med höga naturvärden. Stora delar av dessa utgör det inom Natura 2000 prioriterade habitatet Västlig taiga (kod 9010). Med detta som grund gjorde länsstyrelsen bedömningen att dessa skogsområden borde ges skydd och inrymmas i naturreservatet. Områdena bedömdes också rymmas inom det regionala delmålet för skydd av skog inom miljömålet "Levande skogar 2010".

Länsstyrelsen har dessutom sökt och fått pengar ur EUs miljöfond "Life +" för att genomföra skötselåtgärder inom det ursprungliga naturreservatet genom att bland annat lägga igen diken som påverkar myrens naturvärden negativt. I tidigare beslut var det inte tillåtet att lägga igen diken och återställande av hydrologin inrymdes inte tydligt i syftet för naturreservatet. Av dessa anledningar justerar Länsstyrelsen med detta beslut naturreservatets geografiska utbredning och även syfte och föreskrifter samt den till beslutet hörande skötselplanen för Fjällmossens naturreservat.

Länsstyrelsen har remitterat förslag till beslut och skötselplan till Östkindis häradsallmänning, Västanå jaktlag, Norrköpings kommun, Skogsstyrelsen i Östergötland och Naturskyddsföreningen i Norrköping. Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Södermanland har lämnat synpunkter underhand på förslagen.

Inkomna remissyttranden

SGU, Naturskyddsföreningen och Västanå jaktlag har inkommit med yttranden i ärendet. Norrköpings kommun har lämnat synpunkter underhand på remissen. SGU tillstyrker bildandet av naturreservatet. I skrivelsen finns synpunkter på vissa formuleringar samt placering av texter i skötselplanen. Vidare skriver SGU att den detaljerade information som finns om torvmarkens uppbyggnad och utveckling bör redovisas på eventuella informationsskyltar i anslutning till naturreservatet.

Västanå jaktlag framför att man inte har några invändningar mot förslag till beslut och skötselplan för Fjällmossens naturreservat.

Norrköpings kommun framför att fågelliv och vegetation bör karteras på nytt eftersom det är länge sedan detta gjordes. Vidare skriver man att tillägg bör göras om att Lövsjön är påverkad av vattenreglering och vattenuttag och att det bör utredas om detta påverkar myrens hydrologi.

Naturskyddsföreningen i Norrköping (NN) framför att man i huvudsak stödjer förslaget till beslut och skötselplan. NN framför dock följande synpunkter på förslaget:

NN anser att föreskrifterna för naturreservatet bör kompletteras under A där inskränkningar i rätten att använda mark och vatten regleras. Man vill att det ska vara förbjudet att anlägga väg eller uppställningsplats för fordon, båtar och andra farkoster. Under C där rätten att färdas och vistas inom reservatet regleras vill NN att tre tillägg av föreskrifter sker; 1. förbud mot att medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur, undantag gäller för vid, inom reservatet, tillåten jakt. 2. förbud mot att plocka hela eller delar av mossor eller lavar och 3. förbud mot att skada djurlivet. NN framför att man tycker att det ska vara liknande föreskrifter

inom alla naturreservat för att underlätta för besökare att veta vad som är tillåtet respektive förbjudet inom reservaten.

Skötselplanen. NN framför att man inte är oreserverat positiv till igenläggning av diken bl a därför att man är orolig för att tunga maskiner ska orsaka skador i det mjuka underlaget. Man efterfrågar också mer information om konsekvenserna av igenläggningen av diken i fråga om påverkan på nuvarande biotoper och kommande utbredning av blötare partier pga igenläggningen. Vad gäller vandringsleden "Brandstigen" anser NN att kvarstående träd som riskerar att falla över vandringsleden och skada vandrare ska fällas.

Länsstyrelsen i Södermanland har bl a haft synpunkter på förslag till föreskrifter under C om rätten att färdas och vistas i reservatet. Man framför att det är lämpligt att det är samma föreskrifter inom Fjällmossens naturreservat på båda sidor länsgränsen och att ytterligare bearbetning och samråd mellan länen om vilka föreskrifter som ska gälla i framtiden behövs.

Länsstyrelsens avvägning med avseende på remissyttranden

Länsstyrelsen har justerat i skötselplanen i enlighet med synpunkter från SGU och har också för avsikt att informera om torvmarken på informationsskyltar vid naturreservatet.

Länsstyrelsen kommer att ta fram en övergripande uppföljningsplan för länets skyddade områden. När denna plan är färdig kommer den att ligga till grund för uppföljningsplaner för de olika naturreservaten i länet. Detta görs för att få en effektiv uppföljning av naturvärdena i de skyddade områdena. I uppföljningsplanen kommer specifika inventeringar mm att anges för naturreservatet. Det innebär att fågelinventering, vegetationskartering och en utredning om hur Fjällmossens myrmarker påverkas av regleringar etc i Lövsjön ska hanteras i uppföljningsplanen. Bemötande av Naturskyddsföreningens synpunkter:

Beslut. Föreskrift under A. Länsstyrelsen anser att föreskrifterna innebär ett förbud att anlägga väg eller uppställningsplats eftersom det bl a är förbjudet att gräva, schakta och fylla ut.

Föreskrifter under C. Sammantaget sett bedömer Länsstyrelsen att det är lämpligast att samma ordningsföreskrifter gäller på båda sidor om länsgränsen. Länsstyrelsen gör därför inte nu någon ändring i sak av dessa.

"Brandstigen". Skötselplanen har kompletterats med en formulering som gör det möjligt för förvaltaren att lägga ner riskträd som kan komma att skada någon på stigen.

Skötselplan. Skötselplanen är förhållandevis översiktligt skriven vad gäller beskrivningen av åtgärderna med att lägga igen diken därför kan frågor med rätta uppstå kring konsekvenser av åtgärderna. Syftet med igenläggning av diken är att höja naturvärdena i naturreservat på längre sikt genom att återställa mer naturliga vattennivå i områden som tidigare påverkats av diken och torvbrytning. Som ett led i arbetet med att återställa hydrologin i delar av Fjällmossens naturreservat har Länsstyrelsen tagit fram en hydroteknisk utredning för att tydliggöra konsekvenserna av igenläggningen av diken och också för att ta fram bästa möjliga arbetsmetoder. Enligt den hydrotekniska utredningen kommer de områden som påverkas av igenläggningen vara relativt begränsade. Även risken för markpåverkan vid

genomförande av åtgärderna hanteras i utredningen. Den hydrotekniska utredningen är ett nödvändigt komplement till den mer översiktliga skötselplanen.

Övrigt

Natura 2000

Livsmiljöer och arter som är utpekade enligt Natura 2000 skall uppnå eller bibehålla ett gynnsamt tillstånd. Detta innebär att verksamheter eller åtgärder som kan orsaka betydande påverkan på områdets livsmiljöer, och/eller störa arter i området, kräver tillstånd enligt 7 kap. 28a § första stycket miljöbalken sedan 2001-07-01.

Verksamheter som är direkt förenliga med områdets förvaltning och skötsel kräver ej tillstånd (7 kap. 28a §, andra stycket miljöbalken). Åtgärder enligt fastställd skötselplan kan dock kräva tillstånd.

Tillståndsprövning skall föregås av ett tidigt samråd enligt 6 kap. 4 § miljöbalken.

Om verksamheten eller åtgärden kräver en tillståndsprövning skall en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) bifogas tillståndshandlingarna (6 kap. 1 § miljöbalken). MKB:n skall belysa hur områdets utpekade livsmiljöer och arter påverkas.

Strandskydd

Vissa delar av reservatet är beläget inom område där strandskyddsbestämmelser gäller enligt 7 kap. miljöbalken.

Gagnvirke

Allt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller staten.

Hur man överklagar,

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3 (Miljödepartementet). Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknade, naturvårdsdirektören Claes Svedlindh, länsassessorn Karin Fridell, länsarkitekt Jan Person och antikvarien Mattias Schönbeck deltagit.

Magnus Holgersson
Länsråd

Maria Taberman
Byrådirektör

CS CS
KF RF
JP
MS

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
- 3 Hur man överklagar

akten (naturdossier)

Sändlista

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Västana jaktlag, c/o Ingemar Hedlund, Terrängvägen 52, 175 40 Järfälla

Kopia till

Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
SGU, Box 670, 751 28 Uppsala
Norrköpings kommun, Rådhuset, 601 81 Norrköping
Skogsstyrelsen, Östergötlands distrikt, Datalinjen 1, 583 30 Linköping
Länsstyrelsen i Södermanland, 611 86 Nyköping
Norrköpings kommun, Lantmäterimyndigheten, 601 81 Norrköping
(när beslutet vunnit laga kraft)
Lantmäterimyndigheten, Box 476, 581 05 Linköping
Naturskyddsföreningen i Norrköping, Göran Esbjörnsson, Eknäsgatan 39, 603 54
Norrköping
Reservatsförvaltaren, Mikael Burgman
Länets författningssamling
Tidningskungörelse

KSE

RäHs

